

Programowanie obiektowe (TZ1E2010)

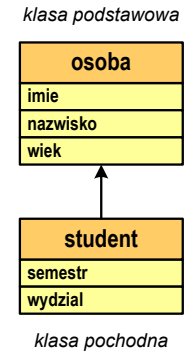
Politechnika Białostocka - Wydział Elektryczny
Elektronika i telekomunikacja, semestr II
studia niestacjonarne I stopnia
Rok akademicki 2020/2021

Pracownia nr 6 (23.04.2021)

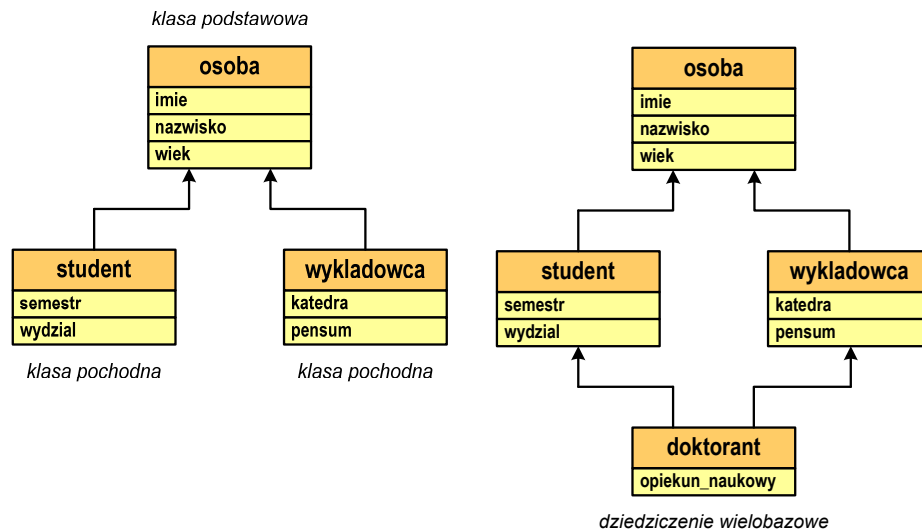
dr inż. Jarosław Forenc

Dziedziczenie

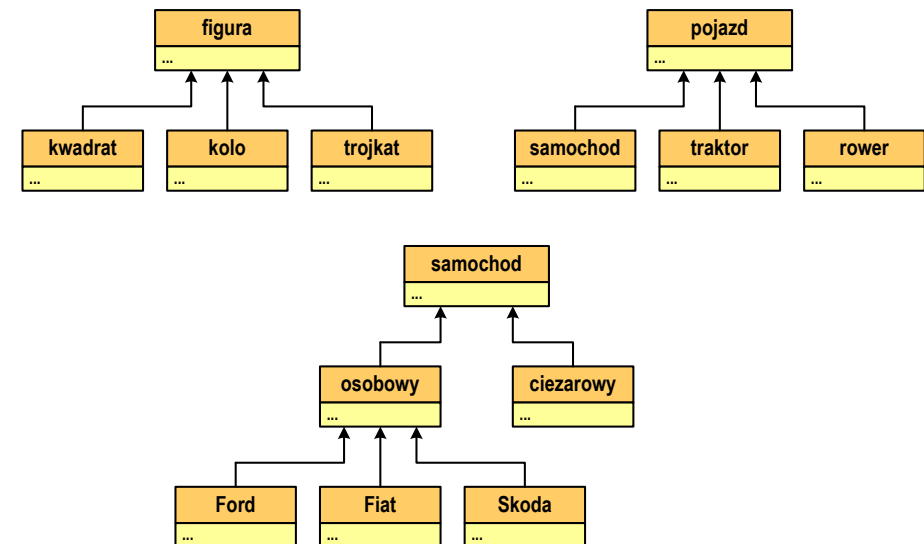
- dziedziczenie jest to technika pozwalająca na definiowanie nowej klasy przy wykorzystaniu klasy już istniejącej
- polega na przejmowaniu jednej klasy (bazowej, podstawowej) przez inną klasę (pochodną)
- przy dziedziczeniu, w skład obiektów klasy pochodnej automatycznie wchodzi pola klasy bazowej
- do obiektów klasy pochodnej możemy stosować operacje zdefiniowane przez funkcje składowe klasy bazowej

Dziedziczenie - przykłady

Dziedziczenie - przykłady

Dziedziczenie

- przykładowa klasa podstawowa i klasa pochodna

```
/* klasa podstawowa */
class osoba
{
    char *imie;
    char *nazwisko;
    int wiek;
public:
    osoba(char *i, char *n, int w);
    ~osoba()
    void drukuj();
};
```

```
/* klasa pochodna */
class student : public osoba
{
    char *wydzial;
    int semestr;
public:
    student(char *i, char *n,
            int w, char *wy, int s);
    ~student()
    void drukuj();
    void promocja();
};
```

Dziedziczenie - sposoby dziedziczenia

klasa podstawowa \ sposób dziedziczenia	private	protected	public
private	-	-	-
protected	private	protected	protected
public	private	protected	public

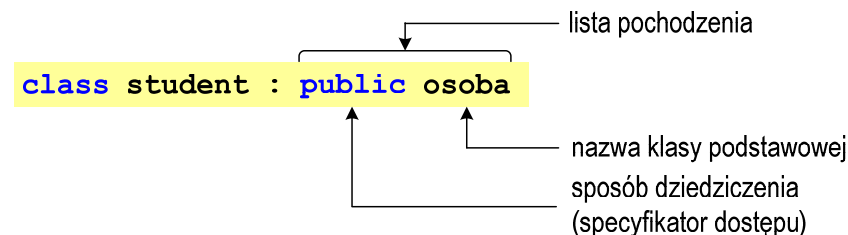
- podczas dziedziczenia nie są dziedziczone: konstruktor, destruktor i operator przypisania "="

Przykład:

```
student st1("Jan", "Kos", 20, "WE", 2); - deklaracja obiektu
st1.drukuj(); - wywołanie funkcji z klasy student
st1.osoba::drukuj(); - wywołanie funkcji z klasy osoba
```

- możliwe jest dziedziczenie wielokrotne, tzn. klasa pochodna może być klasą podstawową dla innej klasy

Dziedziczenie

- w klasie pochodnej można zdefiniować:
  - dodatkowe dane składowe
  - dodatkowe funkcje składowe
  - dane i funkcje o takich samych nazwach jak w klasie podstawowej (dane i funkcje z klasy podstawowej są zasłanianie)
- jeśli nie podamy sposobu dziedziczenia, to domyślnie będzie to **private**

Przykład: dziedziczenie (1/4)

```
#include <iostream>
#include <cstring>
using namespace std;

class osoba
{
private:
    char *imie;
    char *nazwisko;
    int wiek;
public:
    osoba(char*, char*, int);
    ~osoba();
    void drukuj();
};

class student : public osoba
{
private:
    char *wydzial;
    int semestr;
public:
    student(char*, char*, int,
            char*, int);
    ~student();
    void drukuj();
    void promocja();
};
```

Diagram labels: 'klasa podstawowa (bazowa)' points to the 'osoba' class, and 'klasa pochodna' points to the 'student' class.

Przykład: dziedziczenie (2/4)

```
osoba::osoba(char *i, char *n, int w)
{
    imie = new char[strlen(i)+1];
    nazwisko = new char[strlen(n)+1];
    strcpy(imie, i);
    strcpy(nazwisko, n);
    wiek = w;
}

osoba::~osoba()
{
    delete [] imie;
    delete [] nazwisko;
}

void osoba::drukuj()
{
    cout << imie << " " << nazwisko;
    cout << " " << wiek << endl;
}
```

konstruktor klasy osoba

destruktor klasy osoba

Przykład: dziedziczenie (3/4)

```
student::student(char *i, char *n, int w, char *wy, int s) : osoba(i, n, w)
{
    wydzial = new char[strlen(wy)+1];
    strcpy(wydzial, wy);
    semestr = s;
}

student::~student()
{
    delete [] wydzial;
}

void student::drukuj()
{
    osoba::drukuj();
    cout << "Wydzial: " << wydzial;
    cout << " Semestr: " << semestr << endl;
}
```

konstruktor klasy student

destruktor klasy student

lista inicjalizacyjna konstruktora klasy podstawowej (osoba)

Przykład: dziedziczenie (4/4)

```
void student::promocja()
{
    semestr++;
}

int main(void)
{
    student st1("Jan", "Kowalski", 20, "WE", 2);

    st1.drukuj();
    st1.promocja();
    st1.drukuj();
    st1.osoba::drukuj();
}
```

jako pierwszy zostanie wywołany konstruktor klasy podstawowej (osoba) a po nim konstruktor klasy pochodnej (student)

- kolejność wywołania **konstruktorów**:
  - konstruktor klasy podstawowej
  - konstruktor obiektów składowych „goszczących” w klasie pochodnej
  - konstruktor klasy pochodnej

Przykład: dziedziczenie (4/4)

```
void student::promocja()
{
    semestr++;
}

int main(void)
{
    student st1("Jan", "Kowalski", 20, "WE", 2);

    st1.drukuj();
    st1.promocja();
    st1.drukuj();
    st1.osoba::drukuj();
}
```

jako pierwszy zostanie wywołany konstruktor klasy podstawowej (osoba) a po nim konstruktor klasy pochodnej (student)

- kolejność wywołania **destruktorów** jest odwrotna w stosunku do konstruktorów - jako pierwszy jest wywoływany destruktor klasy **student**, a po nim destruktor klasy **osoba**

Przykład: dziedziczenie (4/4)

```
void student::promocja()
{
    semestr++;
}

int main(void)
{
    student st1("Jan", "Kowalski", 20, "WE", 2);

    st1.drukuj();
    st1.promocja();
    st1.drukuj();
    st1.osoba::drukuj();
}
```

jako pi
konst
(osoba)

```
Jan Kowalski 20
Wydział: WE Semestr: 2
Jan Kowalski 20
Wydział: WE Semestr: 3
Jan Kowalski 20
```

- kolejność wywołania destruktorów jest odwrotna w stosunku do konstruktorów - jako pierwszy jest wywoływany destruktor klasy `student`, a po nim destruktor klasy `osoba`